

Přírodní památka

Soběšické rybníčky

Oáza pro obojživelníky

P. Jelínek a M. Čech
Mendelova univerzita v Brně

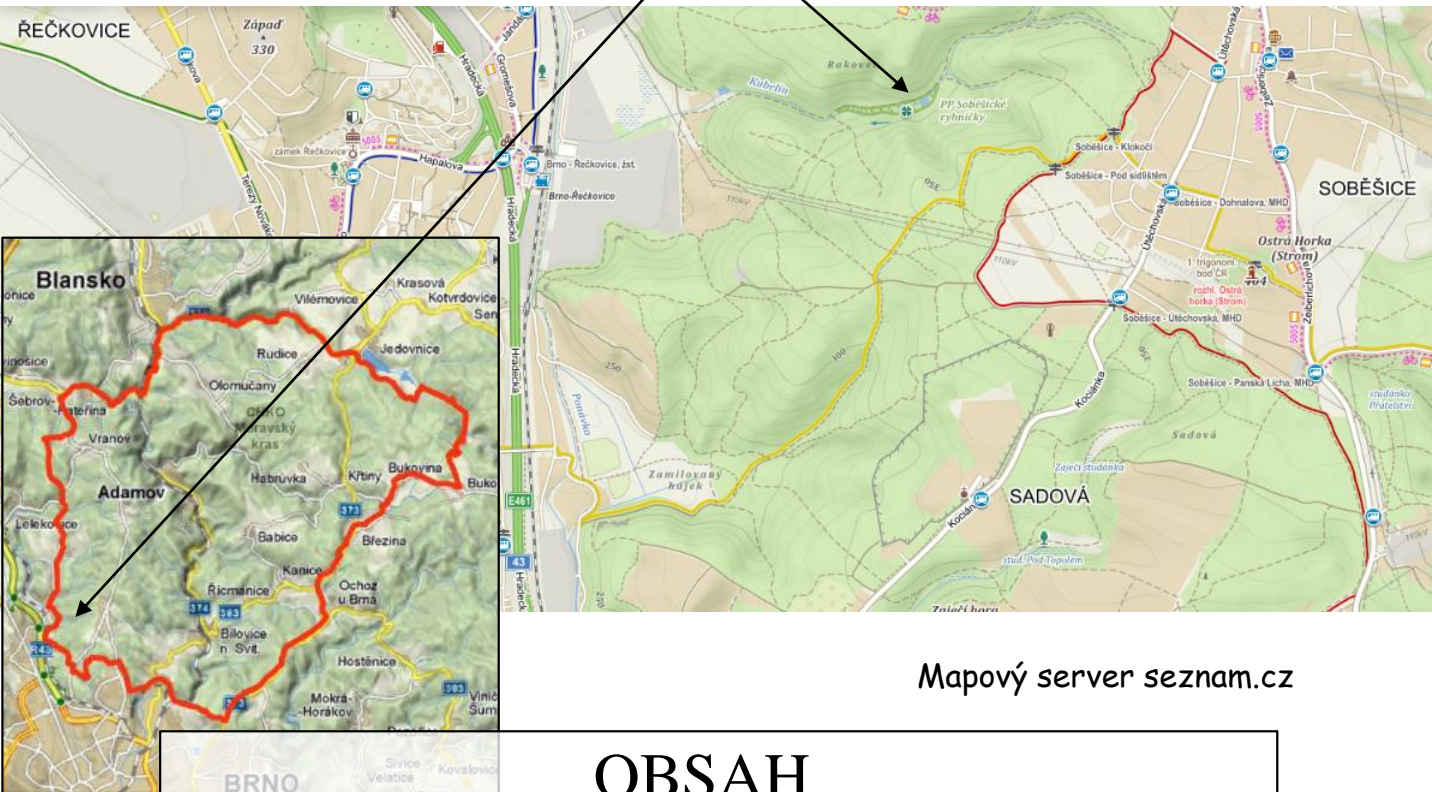

Mendelova
univerzita
v Brně

- MENDELU
- Školní lesní podnik
- Masarykův les
- Křtiny

Přírodní památka Soběšické rybníčky

Mapový server seznam.cz

OBSAH

Co území chrání.....3	Vzácné rostliny tůní.....11
Tůně.....4	Krtičník křídlatý.....12
Skokani a ropuchy.....5	Olšina na jaře.....14
Čolci.....7	Chráněné a ohrožené druhy.....16
Další zvířena.....8	Mapka biotopů.....17
Flóra mělkých tůní.....10	

Zpracoval Ing. Petr Jelínek, Ph.D. a Milan Čech, Ústav lesnické botaniky, dendrologie a geobiocenologie, Mendelova univerzita v Brně. Zpracováno za podpory Školního lesního podniku Křtiny. Prosinec 2022.

Fotografie na přední straně: jarní svatební čas skokanů štíhlých (*Rana temporaria*)

Co území chrání

Přírodní památka Soběšické rybníčky se nachází na katastru brněnské městské části Soběšice. Rybníčky byly vybudovány na potůčku Kubelín v nadmořské výšce 280 až 295 m. Chráněné území bylo vyhlášeno v roce 1987 na rozloze asi jednoho hektaru a chrání významnou rozmnožovací lokalitu obojživelníků, různých druhů žab a čolků.

Skokan štíhlý

Pro biodiverzitu mají mnohem větší význam mělké tůňe. Takové biotopy přirozeně vznikaly činností toků, dnes jen výjimečně. Rybníky naproti tomu slouží často k chovu ryb, čímž se vodní prostředí stává pro ohrožené druhy téměř bezcenné. Zde v tůních naproti tomu roste i řada vzácných rostlin, mezi než se mohou pulci či bezobratlí schovat. Na snímku dole je okřehek (*Lemna* sp.)

Okřehek

Ropucha obecná

Brzy na jaře klade do vody skokan štíhlý (*Rana dalmatina*) a ropucha obecná (*Bufo bufo*).

Skokan štíhlý

Skokani s ropuchou

Skokani s ropuchami

Skokan štíhlý

Skokan štíhlý

Čolci

Čolek obecný a horský

Podobně jako žáby upřednostňují i čolci mělké tůně, kde nehrozí predace dravými rybami. V přírodní památce najdeme dva druhy čolků, a to čolka horského (*Triturus alpestris*) s oranžovým bříškem a čolska obecného (*Triturus vulgaris*) který má bříško s černými skvrnami a oranžovým pruhem. Vzácnější čolek velký nebyl v poslední době potvrzen.

Čolek horský

Čolek obecný

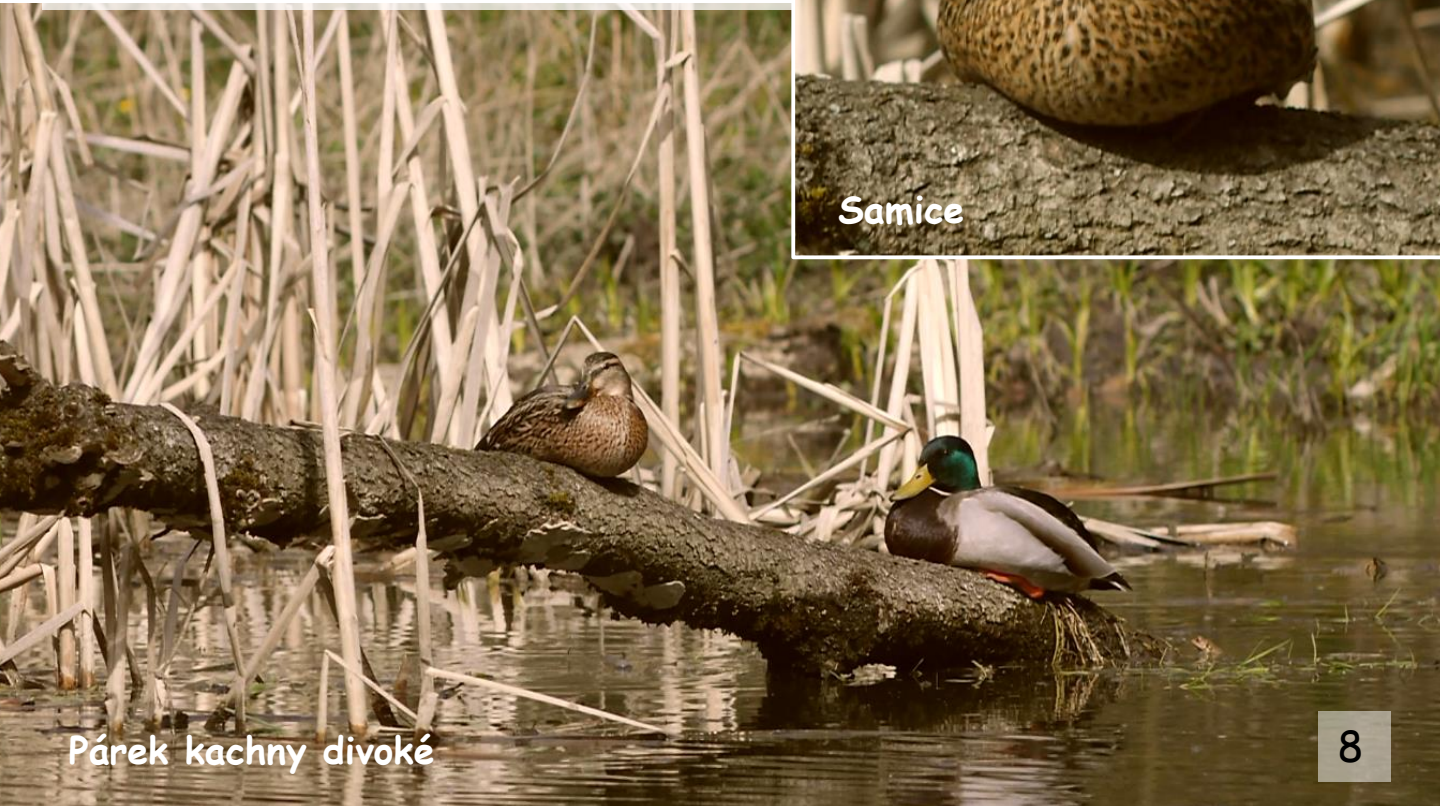

Samec kachny divoké

Na rybníčku pravidelně hnízdí kachna divoká (*Anas platyrhynchos*), která je naším běžným ptákem. Nápadně je zbarvený pouze samec.

Samice

Párek kachny divoké

Vážky

Vážka rudá

Šidélko páskované

Šídlatka velká

Mokřad skýtá potravu řadě bezobratlých, mezi něž patří vážky. Létá jich tu asi desítku druhů, nám se podařilo vyfotografovat šidélko páskované (*Coenagrion puella*), šídlatku velkou (*Lestes viridis*) a nápadnou vážku rudou (*Sympetrum sanguineum*).

Mělké tůň

Kosatec žlutý

V chráněném území byly vybagrovány tůň, které mají malou hloubku a nedaří se tam rybám. Zato jsou oázou pro vodní květeny a obojživelníky. Na snímcích jsou vodní plochy zarostlé okřehkem (*Lemna sp.*), ale především stále vzácnějším plovoucím rdestem vzplývavým (*Potamogeton natans*). Vysoké trsy patří dekorativnímu kosatci žlutému (*Iris pseudacorus*), který vykvétá koncem dubna.

Rdest vzplývavý

Květ žabníku

Žabník vodní

Na okrajích
lesních tůní
roste vzácná
ostřice
nedošáchor
(*Carex
pseudocyperus*)
a žabník vodní
(*Alisma
plantago-
aquatica*).

Krtičník

Krtičník křídlatý

Málo známou vzácnou rostlinou mokřadů je krtičník křídlatý (*Scrophularia umbrosa*). Rostlina se ve středověku sbírala jako lék na „krtice“, zduření krčních lymfatických uzlin - tzv. skrofulóza, odtud i latinský název. Uzliny připomínal zduřelý kořen této byliny.

Krtičník křídlatý

Rozkvetlý sadec

Květ pcháče

Sadec konopáč

Příbuzný kopretinám a pampeliškám jsou pcháč zelinný (*Cirsium oleraceum*) a sadec konopáč (*Eupatorium cannabinum*), oba druhy patří mezi hvězdnicovité.

Pcháč zelinný

Olšina na jaře

Část přírodní památky tvoří zachovalá olšina, na jaře s kobercem kvetoucích bylin. Mezi ně patří mokrýš střídavolistý (*Chrysosplenium alternifolium*), sasanka hajní (*Anemose nemorosa*) a žlutě kvetoucí orsej jarní (*Ficaria verna*).

Orsej jarní

Sasanka hajní

Mokrýš střídavolistý

Vraní oko čtyřlisté

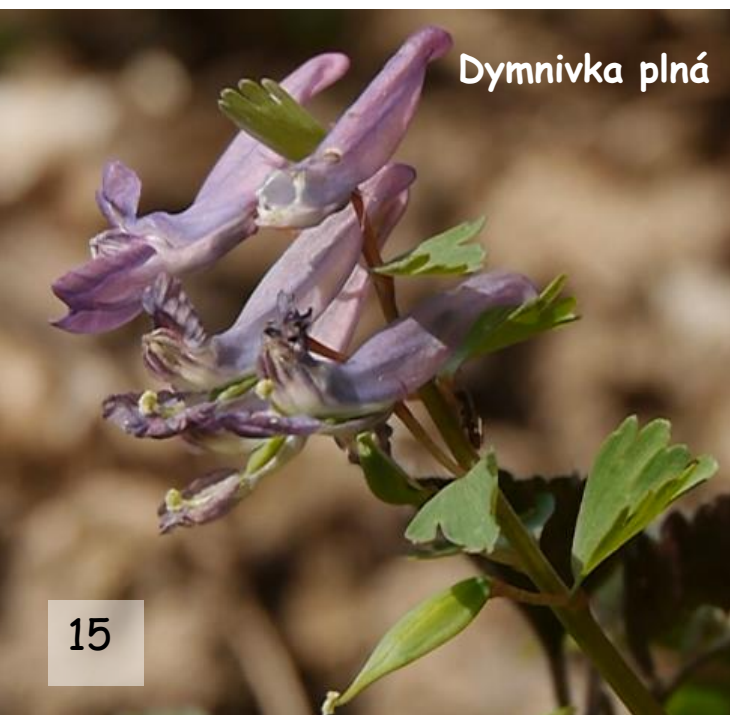
List
čarovníku

Lesní druhy olšin

Mezi zajímavé lesní druhy luhu patří kromě jedovatého vraního oka čtyřlistého (*Paris quadrifolia*) léčivka čarovník pařížský (*Circea lutetiana*), která dostala latinské jméno „lutetiana“ podle Paříže, někdy nazývané „město čarodějnic“. Odtud i „čarovník“. Další běžnější taxony jsou druhy vykvétající brzy na jaře - dymnivka plná (*Corydalis solida*) a plicník lékařský (*Pulmonaria officinalis*).

Čarovník pařížský

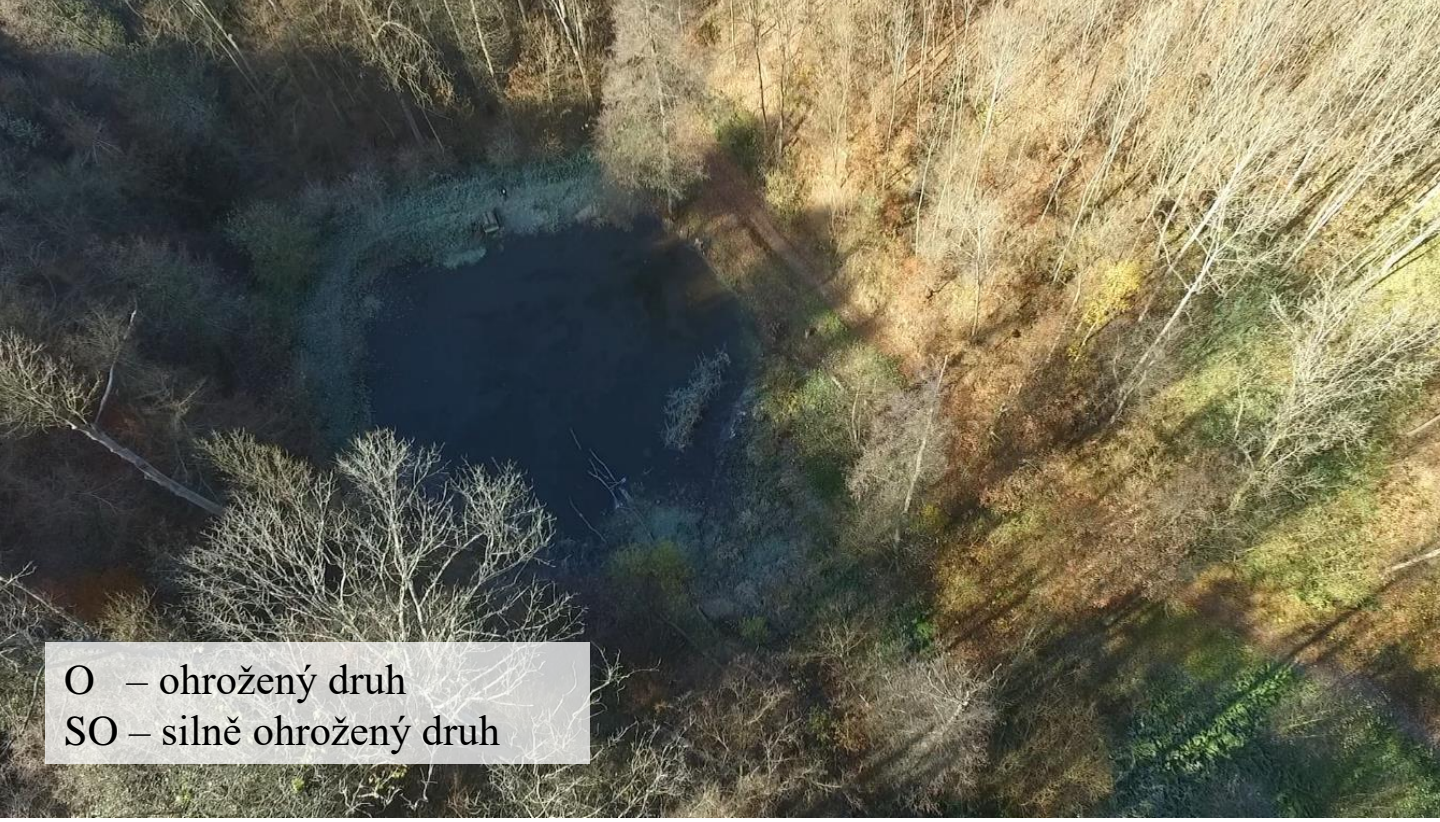

Dymnivka plná

Plicník lékařský

O – ohrožený druh
SO – silně ohrožený druh

Chráněné druhy

ZVÍŘENA

čolek horský (<i>Triturus alpestris</i>)	SO
čolek obecný (<i>Triturus vulgaris</i>)	SO
ropucha obecná (<i>Bufo bufo</i>)	O
skokan štíhlý (<i>Rana dalmatina</i>)	SO

DŘÍVĚJŠÍ ZÁZNAMY OHROŽENÝCH DRUHŮ ZVÍŘAT

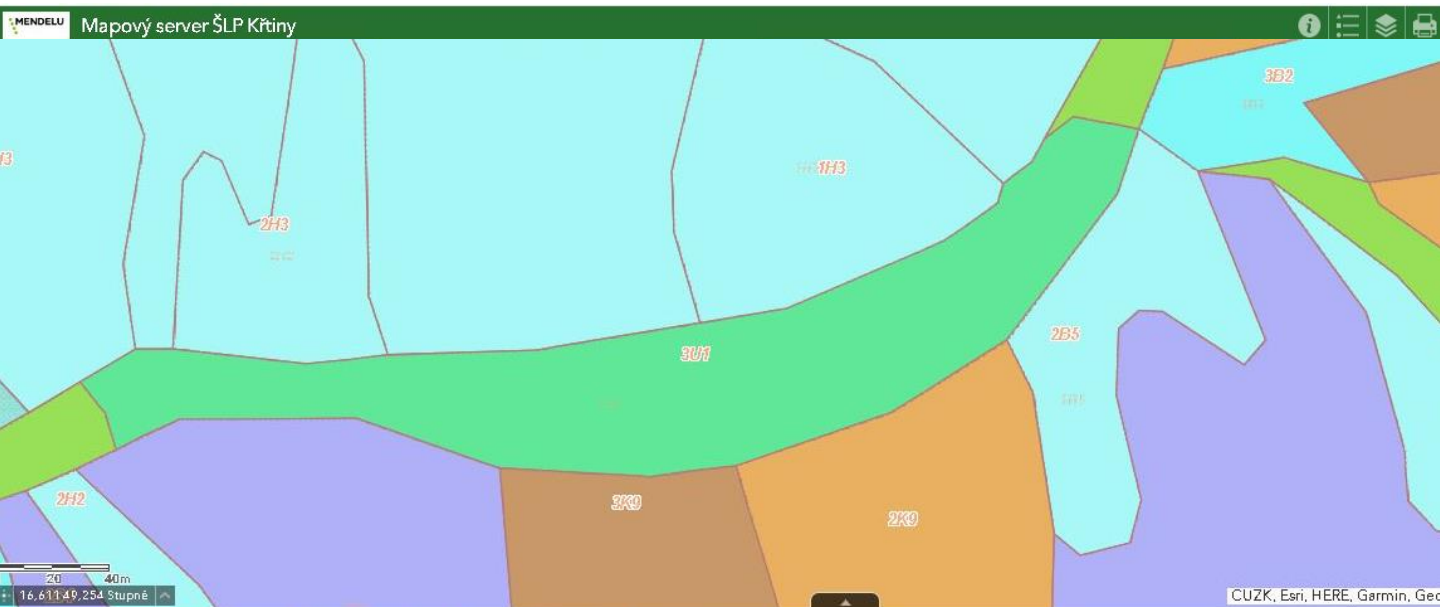
čolek velký (<i>Triturus cristatus</i>)	SO
jestřáb lesní (<i>Accipiter gentilis</i>)	O
krahujec obecný (<i>Accipiter nisus</i>)	O
ledňáček říční (<i>Alcedo atthis</i>)	SO
lejšek šedý (<i>Muscicapa striata</i>)	O
ostříž lesní (<i>Falco subbuteo</i>)	SO
veverka obecná (<i>Sciurus vulgaris</i>)	O
žluva hajní (<i>Oriolus oriolus</i>)	SO

P. Jelínek a M. Čech. Přírodní památka Soběšické rybníčky. Oáza pro obojživelníky.

Publikace vznikla jako výsledek výzkumu ohrožených druhů rostlin lesů severně od Brna Ústavu lesnické botaniky, dendrologie a geobiocenologie. Je to jeden z výsledků projektu EHP-CZ02-OV-1-012-2014 Červená kniha dřevin ČR, Červená kniha ohrožených druhů lužních lesů BR Dolní Morava a Červený seznam ohrožených druhů ŠLP Křtiny a rovněž projektu Videodatabáze rezervací ŠLP Křtiny, který byl financován z účelové činnosti Školního lesního podniku Křtiny na Mendelově univerzitě v Brně.

Mapa lesních typů ŠLP Křtiny. Mapový server ŠLP Křtiny.

	1H3 Sprašová habrová doubrava
	2H3 Hlinitá buková doubrava
	2S4 Svěží buková doubrava
	2H3 Hlinitá buková doubrava
	2K9 Kyselá buková doubrava
	2B5 Bohatá dubová doubrava
	3K9 Kyselá dubová bučina
	3U1 Javorová jasenina
	3D7 Obohacená dubová bučina
	3B2 Bohatá dubová bučina
	PP Soběšické rybníčky